

STOF VAN BETON, STEEN, HOUT EN STOF BIJ VEGEN EN BORSTELLEN

Medewerkers in de hoveniersbranche kunnen bij verschillende werkzaamheden worden blootgesteld aan stof; bijvoorbeeld bij het doorslijpen van stenen, het op maat zagen van houten delen en bladblazen bij droog weer. Blootstelling aan stof kan leiden tot gezondheidsklachten. Wat begint met onschuldige klachten als prikkeling van de luchtwegen, niezen en hoesten, kan overgaan in ernstiger en chronische klachten als bronchitis, benauwdheid, astma of verminderde longcapaciteit. Stof kan ook verschillende biologische stoffen bevatten, die risico's voor de gezondheid geven. Deze risico's worden niet in dit stuk beschreven. Raadpleeg daarvoor "Biologische stoffen van planten en dieren" of "Zoönosen, beroepsgerelateerde infectieziekten en insectenbeten en- steken".

Wat is de gewenste situatie?

- Blootstelling aan schadelijk stof wordt zo veel mogelijk voorkomen.
- De gemiddelde 8 urige blootstelling aan kwartsstof is lager dan 0,075 mg/m³.
- De gemiddelde 8 urige blootstelling aan stof van hardhout is lager dan 2 mg/m³.

Maatregelen

- Laat materialen op maat aanleveren.
- Voorkom het ontstaan van stof (bijvoorbeeld andere werkwijze).
- Voorkom de verspreiding van stof (bijvoorbeeld bronafzuiging bij houtstof of slijpen met water).
- Beperk de duur dat medewerkers aan stof blootgesteld worden.
- Beperk de blootstelling aan stof door adembeschermingsmiddelen te gebruiken als bovenstaande maatregelen nog niet genomen zijn of onvoldoende effect hebben.

Checklist

DAGELIJKSE PRAKTIJK

- Voorkom dat stof in de ademzone komt, slijp steen en beton altijd met water. Droog slijpen is niet toegestaan.
- Zorg dat je zo staat dat stof en nevel van je weg waait.
- Voorkom inademing van de waternevel. Gebruik een stof-nevelkapje (FFP3).
- Gebruik de bronafzuiging voor stof als je met houtbewerkingsmachines in een ruimte werkt.
- Werk je met een machine met cabine? Houd deuren en ramen dicht.
- Reinig of verwissel het stoffilter van de cabine op tijd.
- Maak de stoel en cabine regelmatig schoon met een stofzuiger.
- Gebruik een stofmasker met P3 filter(s) of een wegwerpstofkapje met de code FFP3 als er toch stof van beton, steen of hardhout in de ademplucht zit. Bij andere soorten stof is een masker met minimaal P2 filter(s) of een wegwerpstofkapje met minimaal FFP2 voldoende.
- Als er stof op de kleding zit, blijf er niet mee lopen, maar klop het stof er direct af.

TOELICHTING OP DE MAATREGELEN

De verspreiding van stof kan plaatsvinden bij diverse werkzaamheden zoals, slijpen, grondbewerkingen, zagen, blad blazen, borstelen en vegen. De belangrijkste punten voor stofbeheersing zijn:

- Laat materialen zo veel mogelijk op maat aanleveren.
- Voorkomen dat er stof ontstaat, bijvoorbeeld door een andere techniek te kiezen, bijvoorbeeld stenen knippen in plaats van doorslijpen. Soms kan het beter zijn om specialistisch slijpwerk over te laten aan gespecialiseerde bedrijven.
- Zorg dat er altijd met water gewerkt wordt bij het doorslijpen van steen en beton, waardoor de stofverspreiding beperkt wordt. Doorslijpen zonder water is niet toegestaan.
- Zorg dat adembescherming gebruikt wordt als er kans op inademing van de waternevel bestaat (FFP3).
- Zorg bij het zagen van hout voor scherp gereedschap, dit geeft minder fijnstof.
- Zorg voor bronafzuiging op alle hout- of steenbewerkingsmachines die binnen gebruikt worden.
- Als met een handcirkelzaag wordt gewerkt: Gebruik altijd de afzuiging op de zaag.
- Als bronafzuiging onvoldoende effect heeft, moet aanvullend adembescherming gebruikt worden.

- Voorkom blootstelling aan stof bij grondbewerkingen, borstelen, vegen of bladblazen. Als er opgedroogde uitwerpselen van dieren voorkomen, raadpleeg “[Zoönosen, beroepsgerelateerde infectieziekten en insectenbeten en –“steken”](#)”.
- Zorg dat alle medewerkers voorgelicht zijn over de risico's en maak afspraken over de maatregelen.

Slijpmachine met water

PERSOONLIJKE BESCHERMINGSMIDDELEN

- Gebruik een masker met filters van het type P3 of een wegwerpstofkapje van het type FFP3 bij blootstelling aan kwartsstof (stof van steen en beton) of stof van hardhout. Het stof kan ook in de waternevel zitten.
- Gebruik een masker met filters van minimaal het type P2 of een wegwerpstofkapje van minimaal het type FFP2 bij blootstelling aan ander stof.

WAT U VERDER NOG MOET WETEN

- Stof is een verzamelnaam voor een variatie aan deeltjes om ons heen. Het effect van stoffen in de ademplucht hangt af van allerlei factoren, zoals de schadelijkheid, de concentratie, de blootstellingsduur, het ademvolume en de persoonlijke gevoeligheid voor de stof.
- Stof van hardhout is kankerverwekkend en stof van zachthout verdacht kankerverwekkend.
- Voor hardhoutstof geldt op de arbeidsplek een wettelijke grenswaarde in de lucht van 2 mg/m³ als gemiddelde bij 8 uur blootstelling.
- Stof van beton en steen kan ook kankerverwekkend zijn. Het fijne stof (ook wel

kwartsstof genoemd) kan bovendien het longweefsel beschadigen, waardoor kortademigheid en benauwdheid ontstaat. Ook hoesten en pijn op de borst kan optreden.

- Voor kwartsstof geldt op de arbeidsplek een wettelijke grenswaarde in de lucht van $0,075 \text{ mg/m}^3$ als gemiddelde bij 8 uur blootstelling.

MEER INFORMATIE

- “Biologische stoffen van planten en schimmels” en
- “Zoönosen, beroepsgerelateerde infectieziekten en insectenbeten en- steken”.